

Miroljub Todorović

DNEVNIK 1982. (II)

Utorak, 25. maj 1982.

Sinoć na otvaranju izložbe crteža Gordane Jocić u galeriji Kulturnog centra Beograda prepuno sveta. Gordaninim radovima kompletno i konačno razočaran. Plašim se, da se tu ne radi o nekoj vrsti vešto kamufliranog kiča.

*

Admiral Terens Lavin, načelnik britanskog odbrambenog štaba, izjavio je juče da će britanske snage posle konsolidovanja mostobrana na istočnom Foklandu nastaviti sa brzim kretanjem. Ministar odbrane Džon Not naglasio je, takođe, da se neće stati na osvojenim položajima dok se potpuno ne uspostavi britanska kontrola nad celokupnom teritorijom Foklandskih ostrva.

*

Bivši američki predsednik Džimi Karter objaviće u novembru knjigu „Sačuvati povereće – memoari jednog predsednika“. Knjigu štampa izdavačko preduzeće „Bantam books“ a pojaviće se u knjižarama SAD i Kanade već 2. novembra. U njoj se govori o poslednjem danu koji je Karter proveo kao predsednik SAD, o časovima uoči oslobađanja američkih diplomata zatočenih u Iranu, o Kemp Dejvidu, o kontroli nuklearnog naoružanja, i drugim problemima s kojima se Karter suočavao u vreme četvorogodišnjeg predsednikovanja. Knjiga je nastala na osnovu dnevnika koji je bivši američki predsednik pomno vodio dok je bio na tom položaju.

*

Novi broj kanadskog „Parallelogramme-a“ za april i maj.

*

Katalog sa izložbe „L'insistenza del segno“ (seconda rassegna di grafica scritturale) koja se održava u teatro CTH u Miljanu. Izložba će trajati od 13. maja do 13. jula. Izlaže 36 učesnika iz ČSSR, Jugoslavije, DDR, Poljske i Mađarske. Najviše je Jugoslovena. Organizatori izložbe: Gianni Rossi i Gio Ferri.

Sempre nell'intento di documentare le „insistenti“ operazioni (internazionali) interdisciplinari di analisi e sintesi segnicate – tra grafica e poesia – alla rassegna di quest'anno

participano operatori provenienti dalla Cecoslovacchia, DDR, Polonia, Ungheria, Jugoslavia. Alcuni di questi artisti intervengono personalmente per letture e performances. La mostra e gli incontri sono anche l'occasione di un confronto, nell'area della ricerca grafico-verbale, tra „disponibilità segniché” fortemente centrifughe rispetto ad ambienti culturali dalle ideologie parzialmente comuni.

(iz kataloga izložbe)

Subota, 29. maj 1982.

f.m.t.c.

FRENTE MEXICANO DE TRABAJADORES DE LA CULTURA

DEAR FRIENDS,

THE FRENTE MEXICANO DE TRABAJADORES DE LA CULTURA (MEXICAN FRONT OF CULTURE'S WORKERS) COMPLETED FOUR YEARS OF ACTIVITIES.

IN 1978 WE PRESENT THE INTERNATIONAL GRAFICS EXPOSITION "AMERICA EN LA MIRA" ("AMERICA IN TARJET") WITH THE PARTICIPATION OF 200 ARTISTS OF 30 COUNTRIES.

NOW, WHEN THE CONFLICT IN CENTRAL AMERICA AND THE CARIBE REGION MENACES A FOREIGN MILITARY INTERVENTION AND "VIETNAMIZATION", WE CALLED TO ALL THE ARTISTS AND CULTURE'S WORKERS OF THE WORLD TO HOLD UP THE "INTERNATIONAL FESTIVAL IN SOLIDARITY WITH THE PEOPLE OF CENTRAL AMERICA AND THE CARIBE".

THIS WILL BE OPEN IN THREE PLACES OF MEXICAN REPUBLIC, OCTOBRE 8, 1982, AND THEN WILL BE SHOWS WHERE ANYBODY SOLICIT IT.

WE HOPE YOUR COLABORATION AND WE ARE GRATEFUL TO YOUR ATTENTION,

ALL THE BEST,

COORDINATOR COMMISSION

MEXICO, D.F., APRIL 12, 1982

ARAGON 144
COL. ALAMOS
03400 MEXICO, D.F.

*

Iranske snage su, pre nekoliko dana, u protivofanzivi oslobodile Koramšar, luku na reci Šat el Arab.

*

U novom broju „Oka“ gotovo smešna odbrana V. R-a pod naslovom „Oko VVV“ i moj tekst „O čoporu i fantomima“.

*

Amerikanac Tommy Mew izlaže „Works on paper“ u Centro lavoro Arte u Milanu.

*

Remek dela nemačkog ekspresionizma

Muzej savremene umetnosti, Beograd,
27. maj – 25. jul 1982.

„Ekspresionizam pripada najznačajnijim umetničkim epohama ovog veka u Nemačkoj. Njegov razvoj od vremena osnivanja umetničke grupe Most 1905. godine obeležen je najvažnijim primerima pri čemu se naročito naglašava umetnički vrhunac ovog pokreta u godinama pred Prvi svetski rat. Pri tome u središtu stoje umetnici grupe Most (Kirchner, Heckel, Schmidt-Rottluff, Nolde, Mueller, Pechstein) koji su najsnažnije pokrenuli razvoj. Pored njih predstavljeni su najvažnijim delima pojedinci Max Beckmann, Lyonel Feininger, Christian Rohlfs, George Grosz, Otto Dix, Ludwig Meidner, Jacob Steinhardt, Conrad Felixmüller, Otto Freundlich, Erns Fritsch. Ponovno oživljavanje grafičkih tehnika i crteža u nemačkoj umetnosti toga vremena predstavlja suštinski aspekt izložbe.“

Izložba obuhvata ukupno 137 slika, akvarela, crteža i grafika, kao i dokumente i knjige iz poseda Nacionalne galerije, Grafičkog kabinetra, Umetničke biblioteke, kao i Muzeja Brücke i Berlinske galerije.

Ideje i rad umetnika ekspresionista, koji su se svojim radikalnim stavom jasno ogradiili od pojavnih formi umetnosti i društva svog vremena, uticale su na literaturu i pozorište i dale impulse nastanku filma. Dela ovih umetnika izazvala su neizbežne sukobe i posle 1933. godine odbačena su kao izopačena. Prateći program i katalog otuda pokušavaju da daju uvid u istorijsku i kulturnu situaciju u Berlinu pred Prvi svetski rat, osvetljavaju odnose između umetničkih grupa, pojedinaca i književnika ekspresionizma, kao i značaj ratnog šoka i revolucionarnih pokreta za umetnost i kulturu dvadesetih godina.“

*

Englezauzeli Darwin i Gus Grin, dva značajna argentinska uporišta na Foklandskim ostrvima.

*

Kažu da je još Dante smatrao da će ljudi ostati samo fragmenti dok ih ne sjedini neka sveobuhvatna svest.

*

„Duboka atomičnost vasione vidljivo izbjija na površinu u svakidašnjem iskustvu. Izražena je u kapima kiše i zrnima peska na obalama. Producira se u mnoštvu živih bića i zvezda.“

(Tejar de Šarden)

Ponedeljak, 31. maj 1982.

Pripremio sam novu, nešto skraćenu verziju ranijeg teksta „Kako odbraniti svoje delo od (ne)kulturne birokratije“ i zajedno s dodatkom (appendix) poslao ga „Oku“. Josipu Brkiću poslao sam ovog puta još i knjigu „Čorba od mozga“.

*

U današnjoj „Borbi“, prikazujući izložbu „VVV“, Zoran Markuš završava članak na sledeći način:

„Manifestacija ‚Verbo-Voko-Vizuelno u Jugoslaviji‘ priređena je bez signalizma i njegovog duhovnog vođe Miroljuba Todorovića, što je svakako nedostatak izložbe. Ne možemo i nećemo ulaziti u sukobe koji postoje u krilu nove avangarde, ali smo mišljenja da ovakve manifestacije jedino mogu priređivati istoričari umetnosti. Na taj zaključak upućuju i izvesni delovi uvodne studije.“

*

„Glas Amerike je osnovan 1942. godine kao zvanična međunarodna radio stanica američke vlade. U početku je funkcionisao kao skoro zasebna ustanova američke vlade, a sada je deo američke Agencije za međunarodno komuniciranje. Ova Agencija je odgovorna za delatnosti američke vlade u oblasti informacija, štampe i kulturnih aktivnosti u drugim zemljama i za interpretiranje američke spoljne politike u inostranstvu.“

Glas Amerike ima ukupno 109 predajnika u SAD i drugim zemljama sa ukupnom snagom od skoro 22 miliona vati. Emituje 803 časa nedeljno na 36 jezika. U svakoj svojoj emisiji Glas Amerike nastoji da svojim slušaocima prenese pregled najvažnijih međunarodnih vesti, događaje u SAD, izveštaje o raznim vidovima američkog društva i političke komentare.

Pored saradnika u samom Vašingtonu Glas Amerike ima niz dopisnika u celom svetu. U prikupljanju, odabiranju i prevodenju novinskih izveštaja iz sveta, Glas Amerike nastoji

da bude tačan, objektivan i sveobuhvatan izvor obaveštanja za svoje slušaoce u inostranstvu."

*

Materijali sa izložbe „The Place of Arts in Society” u Galerie im Zwinger (St. Wengel, Zapadna Nemačka).

*

Horoskop: ribe

„Počinjete da shvatate da nije uvek lako pronalaziti izlaze iz kriza. Vaše raspoloženje bilo je na minimumu, ali se tokom ove nedelje popravlja, na vašu radost i radost ljudi iz vaše okoline, kojima to nije promaklo.”

*

„Dobro je poznato da su autoritarne vlade kroz čitavu istoriju najčešće bile antiintelektualne – da su bile protiv kritičkih intelektualaca. Intelektualci nisu, po pravilu, saradivali sa njima, niti su, po pravilu, bili u bilo kome obliku u službi sile. Zato se i može reći da je samo jedna posebna kategorija intelektualaca podržavala autoritarne vlade i bila u službi sile. Budući da ona otežava slobodnu razmenu ideja, pitanje je, zapravo, koliko samu sebe negira kao kategoriju intelektualaca.”

*

Izložba „Signalistička istraživanja” u „Srećnoj galeriji”, koja je predviđena za maj mesec, odložena za jesen; po rečima S. T-a za septembar.

Utorak, 1. jun 1982.

Britanski marinci i padobranske jedinice sve se više približavaju glavnom naselju na istočnom Foklandu, Port Stenliju.

*

„Tri američka novinara sprovedla su, nedavno, opširnu anketu među poznatim naučnicima. Tema je bila – šta se može očekivati u oblasti nauke i tehnike u sledećih pola veka. Evo jednog dela dobijenih prognoza.

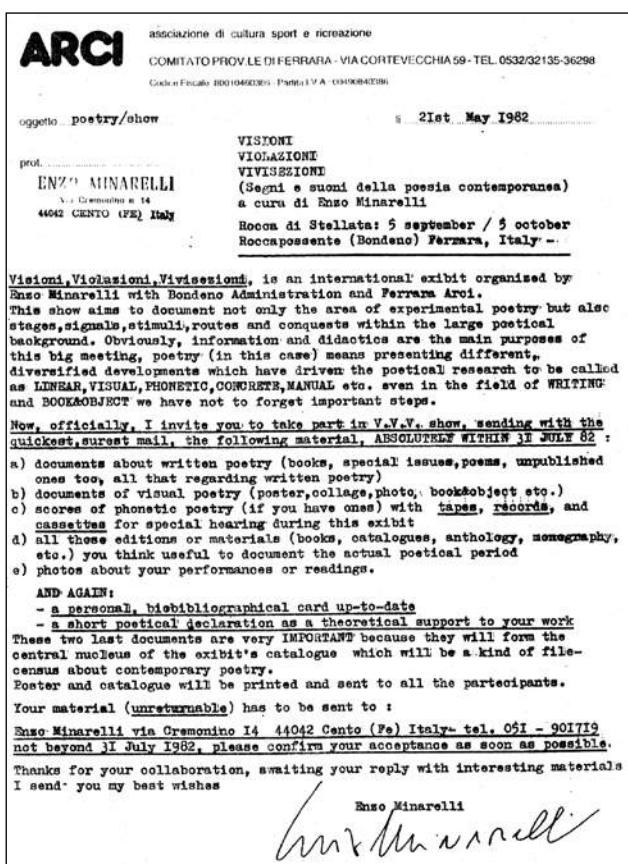
Kompjuteri će se koristiti sve više, pa će se način života već u sledećoj deceniji bitno izmeniti. U 1990. godini će, praktično, sva privredna delatnost biti na 'plećima' elektronske tehnike. U 2020. godini roboti će biti sastavni deo svakodnevice.

Medicina će, verovatno, u sledećih deset godina pronaći lek protiv gojaznosti. Između 1993. i 2020. godine očekuje se lek za očuvanje zuba. Oko 2000. godine biće moguće lečiti sve vrste raka. Lek koji će usporiti starenje biće, kažu, otkriven do 2010. tako da će 2030. godine prosečan ljudski vek, dodaju, iznositi 130.

Kosmonautika će u periodu od 1993. do 2030. godine toliko napredovati da će na Mesecu i u otvorenom kosmosu biti izgrađeni i posebni centri za duži boravak ljudi. Do 2010. godine spustiće se na Mars prvi brod sa ljudskom posadom. I jedna daleka prognoza: u 3000. godini, veći deo čovečanstva će živeti u kosmosu, odnosno – van Zemlje.”

*

Enzo Minarelli poziva na izložbu:

Subota, 5. jun 1982.

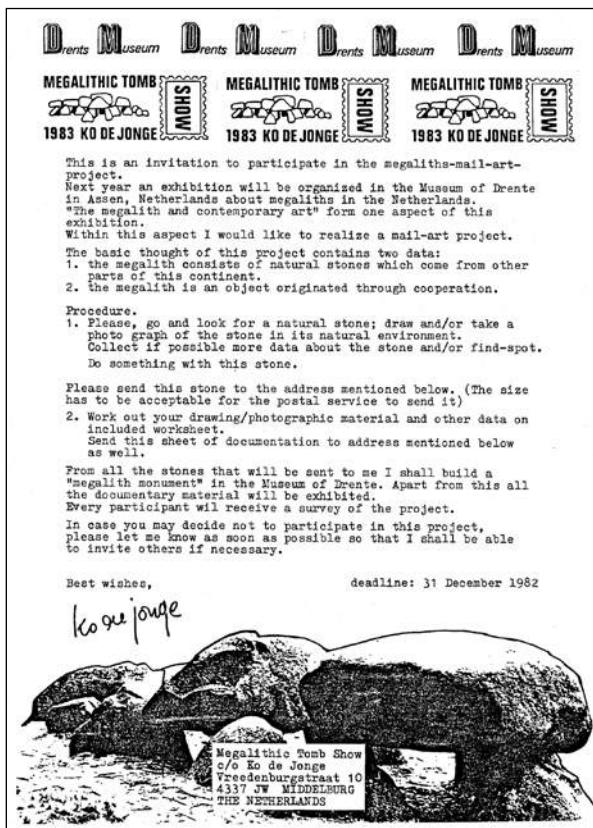
Katalog mejl-art izložbe sa temom „Enlightenment and Depravity in Urban Life“ koja je održana od 13-23. aprila 1982. u A. Montgomery Ward Gallery, University of Illinois. Učestvovalo je mnogo umetnika iz svih krajeva sveta. Uvodni tekstovi: Steven Balkin „The Show will go on...“ i Buzz Spector „A Forewarding Address: Essay on Mail-Art“.

*

Palestinci u Londonu teško ranili izraelskog ambasadora; Izraelci odmah potom bombardovali Bejrut, sedište PLO i palestinske logore. Prvi izveštaji govore da je ubijeno 50 ljudi a više od 150 ranjeno.

*

Ko de Jonge poziva me da učestvujem u Megaliths Mail-Art projektu:

*

Uveče sa ženom i detetom putujem u Bijeljinu.

Ponedeljak, 7. jun 1982.

Dopisnica od Zorana Markuša:

„Dragi Miroljube,

tražim vas već danima (657-927) ali bez uspeha. Budite dobri pa mi se javite (213-078). Vaš Z. M.”

*

U „Omladinskim“ se pojavio cep-odgovor na karikaturu V. R-a iz prošlog broja. Ispalo je to i lepa reklama za „Čorbu od mozga“.

*

Izraelski tenkovi prodri u libansku luku Tir.

Sovjetska agencija TASS optužila Izrael i SAD da su „poveli peti rat protiv Arapa kako bi fizički istrebili palestinski narod“.

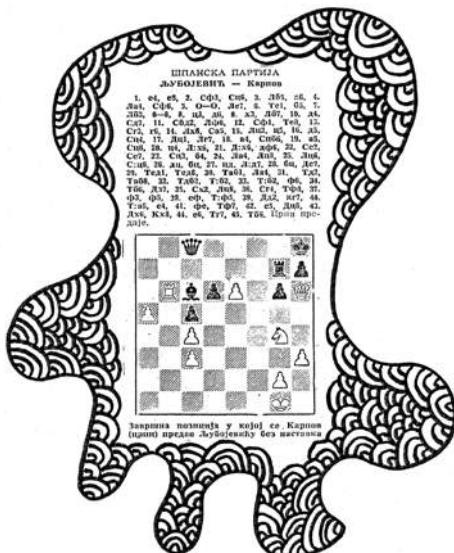
*

Kisela čorba

Procediti supu u kojoj se kuvalo juneći jezik i dodati na sitne kocke izrezan krompir, malo peršuna, bibera, dve kašike sirčeta i na kraju pola čaše kisele pavlake.

*

Na međunarodnom šahovskom superturniru u Torinu Ljubojević, sjajno igrajući špansku partiju, pobedio Karpova.

*

Časopis „Verticalismo“ iz Katanije (Italija) br. 21/22, maj 1982, posvećen je Mail-vertical-artu. Objavljeni su brojni radovi autora iz raznih zemalja, među njima i jedna moja dopisnica s porukom (pečat) THINK ABOUT MAIL-ART, na 14. strani.

*

Pismo Žarka Đurovića povodom knjige „Čorba od mozga“:

Dragi Miroljube,

Napisao sam tekst za 'Borbu' i nadam se da će izići jedne lepe srede, pošto oni objavljaju prikaze isključivo sredom. Za subotnji broj nije vredelo da šaljem, pošto je tamo drug S. L., a gde je on, i sam znaš, tamo 'igraju sprejovi i ostali bideks fazoni'. Ovako, tekst sam poslao onima koji nisu zlovoljni i koji nisu uklanjeni i interesno usmereni.

Knjiga je izuzetno dobra. Mislim da je životna i da ovaj naš svet sagledava iz pozicija ironičke nadmoći i gorke sete. Najvažnije je da je knjiga iz sve zrelijih etapa na tvom putu pesničkog razvoja. A ja se tome iz sveg srca radujem, sada i uvek kada si ti u pitanju.

Sve najbolje,
Žarko Đurović

*

Dolazio je R. S. i doneo mi primerak nešto obimnijeg rukopisa (od onog što sam ga zimus imao u rukama), koji će objaviti „Narodna knjiga“.

*

Razgovor s Markušem, uveče, telefonom.

*

„Ne poricati zagonetni i obespokojavajući karakter sveta!“

„Svet kao umetničko delo što samo sebe rađa.“
(Niće)

Utorak, 15. jun 1982.

U „Oku“ se pojavilo otvoreno pismo Mariji Pušić, upravnici Muzeja savremene umetnosti pod naslovom „Kako odbraniti svoje delo od (ne)kulturne birokratije“. U istom broju reaguje i Denis Poniž sa tekstrom „Logoreja oko VVV“.

*

Argentinci se predali na Foklandskim ostrvima.

„Predsednik vlade Margaret Tačer obavestila je večeras oko 22³⁰ časova članove Donjeg doma da su britanske snage ušle u Port Stenli, glavni grad Foklandskih ostrva ne nailazeći na otpor argentinskih oružanih snaga. Veći deo neprijateljskih vojnika počeо je da predaje oružje, na zgradama su se isticale bele zastave, a britanskim snagama je naređeno da ne otvaraju vatru na Argentince osim u samoodbrani.

Kapitulacija argentinskog garnizona je na vidiku, samo se još ne zna pod koјim i kakvim uslovima, a rasplet događaja počeо je da se nazire negde oko 21 čas kada je iz Buenos Airesa preneta vest da je komandant argentinskog garnizona na Foklandima general Menendes zatražio saglasnost od svoje vlade da pod časnim uslovima pregovara sa britanskim generalom Džeremi Morom o prekidu vatre. Saglasnost je uskoro stigla iz Buenos Airesa i dvojica generala ubrzo su se saglasili i potpisali sporazum o privremenom prekidu vatre koji će trajati do sutra u 14 časova. Primirje dolazi posle 73 dana od iskrcavanja Argentinaca na Foklande.

Odmah posle sporazuma argentinski komandant je odleteo za Buenos Aires da obavesti generala Galtijerija i vrhovnu komandu o uslovima obustave borbe. Ni jedna strana za sada ne iznosi nikakve pojedinosti o tom dogovoru osim što se borbe privremeno obustavljuju.

Britanski ministar Not je u kasnim popodnevnim časovima saopštio da su britanske oružane snage krenule u završne operacije za oslobođanje Port Stenlija i ostrva u celini.

Posle izjave premijera Margaret Tačer, oduševljeno pozdravljene u Donjem domu, Britanija je zatražila bezuslovnu obustavu vatre i povlačenje argentinskih trupa jer bi samo time postigla dva svoja osnovna cilja: povratak suvereniteta nad Foklandima i oslobođila bi se tereta velikog broja argentinskih zarobljenika.”

(„Politika”)

*

Još pre desetaka dana pristigle su dve pozivnice za Bijenale u Veneciji.

*

Katalog sa izložbe Jaroslava Supeka „Intervencije u bagremu”, Lalić, maj 1982.

*

Centro Rosamilia šalje veoma lep plakat sa izložbe FANTASTIC ART uz istovremeni poziv za drugu izložbu:

Ipotesi per un linguaggio artistico universale
Hypothesis for a Universal Artistic Language

You are invited to take part, with your ideas/plans/proposals/images, in the second show on universal artistic language which will take place at „Centro Documentazione Arti Visive Archivio Rosamilia”, on August 15 1982.

All contributions, which are to reach us within June 30, 1982, will form material for publication. We would like to stress the noncommercial aim of this initiative.

Please use the enclosed sheet for your contribution.

CENTRO DOCUMENTAZIONE / ARTI VISIVE / ARCHIVIO / ROSAMILIA
via C. De Caro 7, 84083 Castel S. Giorgio (Salerno)

Intervenisao sam crtežom i kolažom na priloženom kartonu i sutra šaljem svoj prilog.

*

Traži me policija. Neko vreme se krijem a onda donosim odluku da sam odem do njih.

Začudo u mom snu velika policijska zgrada nalazi se negde preko Save, na Novom Beogradu. Stara je, oronula i zapuštena sa velikim dvorištem prepunim zatvorenika u robijaškim odelima.

Lutam dvorištem i od sumnjičnih tipova, iskeženih usta sa nameštenim osmehom tražim da mi pokažu prijemno odeljenje. Konačno ga nalazim. Za razliku od spoljnog izgleda zgrade, ova prostorija, i ono što se dešava u njoj više nalikuje na neku scenu iz naučnofantastičnih filmova.

Na širokom uzdignutom postolju, napravljenom od višebojnog stakla, pleksiglasa, ili kristala, nekoliko moćnih aparata sa bezbroj lampica koje svetlucaju u polutami. Na tim aparatima polunagi muškarci u ležećem položaju sa kosmonautskim šlemovima na glavi prikopčani brojnim žicama za veliki ekran. Kraj ekrana lepe, plavokose devojke, u kupaćim kostimima živih boja, zamišljeno prebiraju po dirkama (tastaturi).

Prozivaju se ljudi putem razglasa; jedni silaze s postolja, drugi se penju da bi ih prikoprčali na aparate. Zbunjen sam i preplašen. Prilazim uniformisanim policajcima, pravilno raspoređenim u svim delovima prostorije i kažem svoje ime. Oni me tupo zagledaju i odmahuju glavom. To se ponavlja više puta. Onda odlučim da se neprimetno izgubim.

nastaviće se...